

4. HÚSVÉT

PÉTER TALÁLKOZIK A FELTÁMADOTT JÉZUSSAL

(Jn 21,15–19)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Felhasznált irodalom:

KÁLVIN, J., János evangéliuma magyarázata I-II. Budapest 2011.

ULRICH, W., Das Evangelium nach Johannes, Göttingen 1998.

SZABÓ, A., Lábam előtt mécses a te igéd, Budapest 1995.

SZATHMÁRY, S., Ünnepeink üzenete, Miskolc 2005.

A kijelölt igeszakaszban már a harmadik alkalommal találkoznak a tanítványok a Feltámadottal. Nem tudták még ekkor, hogy hogyan folytassák az életüket, mihez kezdjenek együtt Jézus tanítványaként, akik most a Mester nélkül maradtak. Ezért tanácstalanságukban olyan tevékenységbe fogtak, amivel akkor foglalkoztak, amikor még nem ismerték Jézust. Mivel előre nem tudtak tekinteni, hátratekintettek. Péternek mindig is vezető szerepe volt a tanítványok között, ezért ebben az ismeretlen helyzetben őrá hallgattak: eredeti hivatásukhoz visszatértek: hajóra szálltak halászni. Azonban a sikertelen éjszakai kísérlet azt mutatta meg nekik, hogy ez zsákutca. A Feltámadott Jézus harmadjára is megjelent tanítványainak, emlékeztette őket arra, hogy Hozzá tartoznak, és a jövőre nézve útmutatást adott. Megbízta Pétert, hogy ne csak a tanítványi közösséget, hanem a Jézusban hívők közösségét is vezesse. A megbízatás mellett Jézus megjövendölte Péter mártírhalálát is.

Péter megbízatása:

Péter háromszorosan kap megbízatást az elhívottak vezetésére. Kálvin és a legtöbb írásmagyarázó szerint is szükséges volt a szeretet háromszori megvallása a háromszori megtagadás ellensúlyozására. Annak ellenére, hogy Péter a Jézus melletti hűségben kitartásban háromszor is elbukott, Jézus nem mondott le róla, sőt rendkívüli feladatot bízott rá.

Jézus Pétert az elhívása előtti néven nevezi: „Simon, Jóna fia”. (Mt 16,17) Így emlékezteti az elhívására, arra, hogy az első találkozásukkor Kősziklának nevezte el. Ez nem egy ideiglenes, hanem egy örökre szóló név volt. „téged Kéfásnak fognak hívni – ami azt jelenti: Kőszikla.” (Jn 1,42) Szó szerint így lehetne fordítani: Kéfásnak fogsz hívattatni. Kapni fogja ezt a nevet Istentől a jövőben mindig.

Háromszor kérdezi Jézus szinte ugyanazt, és háromszor ad szinte ugyanazokkal a szavakkal megbízatást. Pétert az teszi alkalmassá a megbízatás elfogadására, hogy szereti Jézust.

Bár csak ketten beszélgetnek, és a többiek nem szólnak hozzá, de jelen vannak csöndben. Az első kérdésnél Jézus a többi tanítvánnyal való összehasonlításban kérdez rá Péter szeretetére. A „Jézust jobban szeretni, mint mások.”- gondolatával találkozunk a bűnös nő történetében is. Azt mondta Jézus, hogy a bűnös nő jobban szereti őt, mint a többiek, mert több bűnt kellett megbocsátani neki. (Lk 7,47) Ezek szerint, ha Péter jobban szereti Jézust, mint a többi tanítvány, akkor lehet, hogy ennek az az oka, hogy Jézus megbocsátását ő többször élte át. A legerősebb szavakat Péterre használta Jézus, amikor azt mondta: „Távozz tőlem, Sátán, mert nem az Isten szerint gondolkozol, hanem az emberek szerint.” (Mk 8,33) Jézus nem sorolja fel a megbízatás során azokat az eseteket, amelyekben Péter hűtlen lett, vagy kishitű volt, vagy nem Jézus szerint gondolkodott. Péter Jézus iránti odaadásából adódott sok bukása is. Mielőtt elsüllyedt volna a tengeren, bízott annyira Jézusban, hogy kilépjen a vízre. (Mt 14,29) Péter igennel felel Jézus kérdésére.

(Érdekes, hogy a szeretet szó két formában fordul elő ebben a beszélgetésben. Azonban messzemenő következtetés azért nem érdemes ebből levonni, mert Jézus arám nyelven beszélt Péterrel, és arám nyelvben nincs ez a megkülönböztetés, mint a görögben.)

A pásztorolással bízza Jézus Pétert. Ezzel a képpel visszautal Jézus arra, hogy magát jó Pásztornak nevezte. (Jn 10) A nyáj tagjaira két különböző szót használ Jézus. Az első esetben, ahogyan a magyar fordítás vissza is adja, bárányokról van szó. Jézus először a legkisebbek táplálását bízza Péterre. Ez alatt érthetjük a lelkileg kiskorúakat is, akiket a Jézusban való hit dolgaira kell tanítani. De vonatkozhat ez a diakóniára is. Jézusnak mindig is gondja volt a legkisebbekre, az elesettekre, szegényekre. Ezzel a megbízatással Jézus nem mond le a bárányairól. Nem adja át a jó Pásztor szerepét. Azt kell tennie Péternek, amit tesz egy pásztor, de nem az övé lesz a nyáj.

A megbízatás alapjául Jézus nem Péter képességeit említi, hanem az iránta való szeretetet. Kálvin szerint a nyáj terelgetése sok nehézséget jelent. A nyájban vannak, akik zabolátlanak, állhatatlanok, lusták, hálátlanok, tanításnak ellenállók. Ezért, akit Isten erre a szolgálatra hív el, nem merülhet el a nehézségekben, mert a bátorságát meggyengíti. Aki a juhokat legeltetni akarja, annak feljebb kell tekintenie az embereknel. A hivatalában akkor tud csak megmaradni egy pásztor, ha szívében Krisztus szeretete uralkodik.

A második kérdésben ismét rákérdez Jézus Péter szeretetére. A válasza igenlő. A megbízatásban az előbbiekhöz képest az a különbség, hogy itt nem bárányokról van szó, hanem juhok pásztorolásáról. Szó szerint juhocsák („probatia” kicsinyítő képzős főnév). A bárányok legeltetése a gyülekezet tanítását, lelki táplálását jelenti, akkor a juhok (juhocsák) pásztorolása a tápláláson túl a teljes gondoskodást jelenti. Ideértendő a tanítás, a gyülekezet építésére, a lelkigondozás, fegyelmezés és mindenféle gyülekezetvezetési feladat.

A harmadik kérdésnél Péter elszomorodik. Talán azért, mert ekkor jut eszébe a három tagadás. A harmadszori megbízatás ismét a „juhocsákra” vonatkozik, a legeltetésükre.

Összességében Jézus megbízza azzal Pétert, hogy a követői lelki életének ő legyen a felügyelője, gondozója. Felelősséget ad neki Jézus.

Kijelentés Péter haláláról:

A megbízatás egész életre szóló. Így zárul le ez a szakasz a Péter halálára vonatkozó próféciával. Péter elhívása nem vesztette érvényét azzal, hogy letagadta háromszor, ismeri Jézust. Ez a tapasztalat alázatra kellett, hogy nevelje. Péternek is fel kell vennie a maga keresztyét, Krisztus követeként készen kell állni a halálra. Jézus az időskor hasonlatával arra utal, hogyha Péter magát Krisztusra bízza, a szeretete vezet, akkor nem a saját akarata szerint fog majd élni.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A húsvéti üzenetet a nagypéntek üzenetéből bontjuk ki. A barátság megtörése Péter és Jézus között jól érthető a gyermekek számára. A húsvéti lecke feladata, hogy megmutassa ennek a barátságnak a helyreállítását, és ebben a feltámadt Jézus hűségét, szeretetét.

Attól emelkedik el ez a történet egy hétköznapi kibékülés történetétől, ha az órán megjelenik a keresztyén antropológia: hogy az ember újból és újból elbukik, vétkezik, elrontja a kapcsolatait, és ugyanezt teszi Istennel. De Isten megkeresi, új lehetőséget ad, mert az ő hűsége örök, és újból és újból megkérdezi, hogy szeretjük-e őt. Ha erre a kérdésre újból és újból válaszolunk imádságban, istentiszteleten részvétellel, akkor ő megerősít, és ránk bízza, hogy szeressük a barátainkat, szüleinket, tanárainkat, stb. A gyermek gyakran megéli, hogy megint nem sikerült az elvárásoknak megfelelően cselekedni, megint elrontott valamit. Az újrakezdés lehetősége nagy szabadítás a számára. Megszabadítja a fölösleges és hiábavaló félelemtől és büntudattól.

Ugyanakkor az ő felelőssége is megjelenik, hogy válaszoljon Jézus kérdésére újból és újból, és szeretetből cselekedjen, a szeretet határozza meg a cselekedeteit, kapcsolatait.

Nehézséget okoz a húsvéti ünnep tárgyalásánál, hogy a gyermekek számára ez „nyusziünnep” ajándékkal, mint a karácsony. Itt nehéz összekötni az üzenettel ezt az elvilágiasodott formát. Segíthet a népszokások felelevenítése. A zöldág, a locsolkodás, a kifújt tojás mind összekapcsolható a keresztyén üzenettel, így a húsvéti ünnep szolgálatába állítható. A gyermeket nem tanácsos teológiai hitelvekkel elválasztani attól az ünnepléstől, ahogy megélik a családban, iskolában az ünnepet. A gyermek szereti az ünnepet, át tudja élni az örömet, ha ezt varázstalanítjuk, megítéljük, akkor az örömet is elveszük tőle, ugyanakkor nem fogja érteni az okát, hogy miért is rossz az, amit megél. Helyette adjunk mellé olyan átéléseket, szimbólumokat, tapasztalatokat, amelyek gazdagítják a húsvéti ünnepet, és az örömhöz Isten szeretetét és hűségét kapcsolja, és így erősödik benne az ünnep szeretete! Idővel tisztul majd benne a kép, és egyre inkább az ünnep értelmét és a hitünk magját látja benne. De ez sok év folyamata. Az első lépés az öröm, amit egy ünnepben megélhet.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel elmondani a húsvét történetét. ○ Tudja segítséggel, a tankönyv képei és a szöveg alapján Péter találkozását a feltámadott Jézussal. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: János evangéliuma 21,17. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja elmondani, hogy mit ünneplünk húsvétkor. ○ Tudja röviden elmondani a tankönyv képei és a szöveg alapján Péter találkozását a feltámadott Jézussal. ○ Tudja értelmezni és magyarázni a lecke Igéjét: János evangéliuma 21,17.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Péter „szemén” keresztül Isten húsvéti szabadításának a bemutatása.

Kognitív cél: Annak tudatosítása, hogy Jézus nem mond le az emberről.

Affektív cél: Annak az érületnek megerősítése a gyermekek életében, hogy Isten hűséges, és nem mond le róluk.

Pragmatikus cél: A tanulók életében összekötni a húsvéti ünnepet Isten hűséges jelenlétével és az újrakezdés lehetőségével.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz
---------------------	-------------------	--------------------------

		kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Elromlott tárgyak. Mit csináljunk velük? Vigyünk be az órára tönkrement tárgyakat! Pl. lyukas gumilabdát, törött bögrét, rossz telefont, lyukas zoknit... Vigyünk be olyan eszközöket is, amelyekkel megjavíthatók! Először osszuk ki az elromlott tárgyakat, beszéljünk róluk! Majd kérdezzük meg, mire lenne szükségük a megjavításhoz! Tegyük ki a tanári asztalra, onnan válogassanak!</p> <p>Átvezetés: Elromlott kapcsolatok? Péter tagadása elrontotta közte és Jézus között a barátságot. A feltámadt Jézus megkereste Pétert.</p>	<p>Eszközök: elromlott tárgyak, és szerszámok a megjavításukhoz</p> <p>Megjegyzés: A lecke üzenete jól kapcsolható a szemléltetéshez. Isten és ember közti megromlott kapcsolathoz kellett Jézus hűsége, és kell a mi hitünk, hogy keressük a jobb kapcsolatot.</p>
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	<p>Péter találkozik a feltámadt Jézussal – történetmondás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Péter és a tanítványok sikertelen halászata • Jézus a parton, de nem ismerik fel • Jézus kiküldi őket ismét halászni • Csodálatos halfogás • Jézus és Péter beszélgetése: aranymondás • Péter húsvéti öröme: Jézussal lehet újat kezdeni <p>Munkafüzeti feladatokkal az üzenet elmélyítése és beszélgetés a húsvéti örömről, az újrakezdés lehetőségéről a munkafüzeti feladatok, tankönyvben lévő ábrák és a Tudod-e? alapján.</p>	<p>TK Ünnepejünk együtt! 4. Húsvét lecke (60–61. o.)</p> <p>Szemléltethetjük a történetmondás közben a szabadítást a következő módon: Elején: üres háló és szomorú szív rajza Végén: teli háló és vidám szív rajza.</p> <p>MFGY Ünnepejünk együtt 4. Húsvét lecke 1–2. feladat (72–73. o.) MFEI Ünnepejünk együtt 4. Húsvét lecke 1–2. feladat (87–88. o.)</p> <p>TK Ünnepejünk együtt! 4. lecke (60–61. o.) Tudod-e? Feladattár</p>
Aranymondás	„Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek téged.”(Jn 21,17)	
Énekjavaslatok (alternatívák)	<p>„Hol az Úr Jézus...” (TK 70. o. 9.) „Csak nyisd ki a szíved...” (TK 78. 20.) „Szabadításod öröme...” (TK 68. o. 6.) RÉ 353: „Krisztus feltámadott...” BS 92: „Halld, valaki kopog...” BS 107: „Feltámadt a mi életünk...” (+RÉ) DU 108: „Mennyei kórus hangja kél...”</p>	

Házi feladat	MFGY Ünnepejünk együtt 4. Húsvét lecke 3. feladat (72–73. o.) MFEI Ünnepejünk együtt 4. Húsvét lecke 3. feladat (87–88. o.)	Javaslat: A következő órán a montázsok alapján visszatérhetünk a gyermekek húsvétjára, otthoni ünneplésére.
---------------------	--	--

TOVÁBBI ÖTLETEK

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 60-61. oldal

A képen látható:

A szemléltető képen Péter és Jézus látható, Péter szomorú és zárt testtartással jelzi lelkiállapotát. Jézus mosolyogva, kezét kitarva fogadja.

A szöveg: A szöveg központi része Péter és Jézus párbeszéde. Jézus háromszor kérdezi meg Pétertől: „Szeretsz-e engem?” Jézus bízott benne, feladattal bízta meg, amit hűséggel végzett. Fókusz: Jézus megbocsátó szeretete.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

Olvasd el a címet! Figyeld meg a képet!

- Kiket látsz a képen? Mit olvasol le az arckifejezésekről és a mozdulatokról?
- Ki kérdezi kitől: „Szeretsz-e engem?”
- Hová ment Péter a tanítványokkal? Miért? Hogy végződött a halászat?
- Ki volt az, akit nem ismertek fel?
- Mi volt a halászat eredménye?

Elemezzétek Jézus és Péter párbeszédét!

- Mi a véleményed Péterről?
- Mi a véleményed Jézus magatartásáról?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

Aranymondás: „Szeretsz-e engem?”

- Miért éppen Pétertől kérdezte Jézus ezt?
- Ha tőled megkérdezné Jézus: „Szeretsz-e engem?”, mit tudnál válaszolni? Hogyan tudod kifejezésre juttatni, hogy tényleg szereted Jézust?

1. Készítsünk barátságtányért!

Az alábbi tányér mintájára a gyermekekkel is készíthetünk Tányér-Barátot. Papírtányérra írjuk rá az idézetet, majd a karimáját díszítsük. Az ünnepi időben megrakhatják édességgel, süteménnyel, és odaajándékozhatják egy barátjuknak, akár olyannak, akivel szeretnének kibékülni.

Az idézet:

Tányér-Barát házról házra,
édeset, sósat mind kínálva,
mosoly-szeretettel újra rakva,
vándorútját így folytatja.
Áldás kapni...
Áldás újra telerakni...
Áldás BARÁTNAK tovább adni...

2. Készítsünk húsvéti asztalt!

Rendezzünk be a teremben egy húsvéti asztalt! Legyen rajta húsvéti népszokások szimbólumaiból! Ha másképp nem tudjuk megoldani, vigyünk olyan szalvétát, amin megjelenik az ünnep!

Beszélgessünk a gyerekekkel ezekről a szimbólumokról, hogyan kapcsolódhatnak a húsvéti hithez!

- hímes tojás: piros színe Krisztus vére, a díszítés rajta a virágzás jelképe, az új élet jelképe
- sonkaszeletek: a böjti idő vége, a bűnbánat vége, a lemondás vége
- kalács: kelt tészta a böjt végén, ami édes ízével a gazdagság, a megáldott élet jelképe
- kifűjt tojással tojásfa: a zöld ág a megújuló élet, a kifűjt tojás az üres sír jelképe
- egy pohárban víz és benne aranyvessző: régen így locsoltak a vödör mellett, a víz az új élet jelképe, az aranyvessző/fenyőág az áldás, Isten szeretetének jelképe
- csokinyuszi: a tanítványok szaladása a sírhoz összekapcsolható a nyúlhoz, de ez nem egyházi jelkép, de az édesség lehet a böjt végének kifejeződése

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

	M										
S	Z	E	R	E	T	E	T				
			G				T			M	
B				É		E				E	
I					R					G	
Z				É		T				B	
A			G				É			Á	
L		Í						S		N	
O										Á	
M	E	G	B	O	C	S	Á	T	Á	S	